

Janina Kancewicz-Hoffmanowa

Aluzje plastyczne w "Próchnie", Jerzy Paszek, "Ruch Literacki" nr 2 (1979) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 22/4 (74), 179

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ PASZEK Jerzy: Aluzje plastyczne w "Próchnie". "Ruch Literacki" 1979 nr 2 z. 89-101.

Autor traktuje "Próchno" jako utwór dyskutujący rolę i miejsce artysty i sztuki w społeczeństwie przełomu wieków. Powieść odwołuje się do wielu dzieł plastycznych – współcześnie znanych, obecnie często zaginionych. Stąd też wiele aluzji można uznać tylko za prawdopodobne, a stawianych hipotez nie da się zweryfikować. Autor porządkuje paralele plastyczno-literackie "Próchna" według stopnia ich prawdopodobieństwa: aluzje z przywołaniem tytułów i nazwisk twórców oraz aluzje do konkretnych dzieł (bez nazwisk i tytułów) i dyskusji z nimi związanych. W dalszym toku rozważań analizuje także te odwołania, "w których opisana sytuacja przywodzi na myśl pewne konkretne obrazy malarskie" oraz "takie, które wspólnotę literacko-malarską sygnalizują przez podobieństwo motywu lub tytułu danego obrazu do sformułowania powieściowego". Ponadto omawia rysunki i napisy wykonane, nawet przypadkowo, przez bohaterów oraz wskazuje na impresjonistyczno-ekspresjonistyczne cechy opisów powieściowych i symbolikę barw.

BP/74/59

J.K.-H.

/II/ PELC Janusz: Orfeusz pisarzy renesansowych. "Pamiętnik Literacki" 1979 z. 1 s. 53-90.

Autor śledzi mit Orfeusza – pierwszego "boskiego" poety – w literaturze europejskiej i polskiej. Przyjmuje perspektywę historyczną. Omawia różne wersje tego mitu od starożytności do renesansu u takich autorów, jak: Platon, Horacy, Dante, Petrarca, Boccaccio, Ronsard. Wiele miejsca poświęca temu zagadnieniu w twórczości Jana Kochanowskiego.

BP/74/60

Mm. P.